

Οι Τρεις Ιεράρχες: Πέρα από τη Θεολογία

Η πορεία τριών διανοούμενων που άλλαξαν τον κόσμο με τη δράση τους

A Visual History

Μέγας Βασίλειος

*Ο Ιεράρχης της
Προσφοράς*

Οργανωτικός,
Πρακτικός,
Φιλάνθρωπος

Γρηγόριος ο Θεολόγος

*Ο Ποιητής
Επίσκοπος*

Ευαίσθητος,
Στοχαστικός,
Ρήτορας

Ιωάννης ο Χρυσόστομος

*Η Φωνή της
Αλήθειας*

Αγωνιστικός,
Υπερασπιστής των
Φτωχών

Η Χρυσή Νεολαία και η Υπόσχεση

Σπουδές στην Αθήνα επί 4 χρόνια. Διδάχθηκαν ρητορική, φιλοσοφία, νομικά, γεωμετρία, αστρονομία, μουσική και ιατρική. Ο Βασίλειος επέστρεψε στην Καισάρεια ως πετυχημένος δικηγόρος και δάσκαλος ρητορικής.

Μαθητής του διάσημου εθνικού ρητοροδιδάσκου Λιβάνιου στην Αντιόχεια. Έγινε περιζήτητος δικηγόρος στους κοσμικούς κύκλους.

Ο δρόμος για τις ανώτατες κοινωνικές διακρίσεις ήταν ανοιχτός μπροστά τους.

Η Μεγάλη Άρνηση

Αναζητώντας κάτι «βαθύτερο και ουσιαστικότερο» από την κοσμική δόξα, και οι τρεις οδηγήθηκαν στον μοναχισμό.

- **Βασίλειος:** Διαβάζοντας το Ευαγγέλιο, μοίρασε την περιουσία του στους φτωχούς. Επισκέφτηκε μοναστικά κέντρα (Αίγυπτος, Συρία) και αποσύρθηκε στον Πόντο.
- **Γρηγόριος:** Αγαπούσε τη μοναχική ζωή και ακολούθησε τον Βασίλειο στο ασκητήριο του Πόντου, τηρώντας την υπόσχεση φιλίας τους.
- **Ιωάννης:** Εγκατέλειψε τη δικηγορία, βαφτίστηκε και μετά τον θάνατο της μητέρας του έγινε μοναχός.

Η Επιστροφή στον Κόσμο

Η Εκκλησία τους κάλεσε να υπηρετήσουν τον λαό σε περιόδους κρίσης.

363-370

372

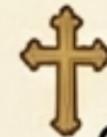
380

Ο **Βασίλειος** χειροτονείται πρεσβύτερος και κατόπιν κατόπιν Αρχιεπίσκοπος Καισάρειας.

Ο **Γρηγόριος** χειροτονείται επίσκοπος στα Σάσιμα (χωρίς να το επιθυμεί) και αργότερα βοηθός του πατέρα του στη Ναζιανζό.

Ο **Ιωάννης** επιστρέφει στην Αντιόχεια ως διάκονος και πρεσβύτερος, όπου δρα για **11 χρόνια**.

Η Βασιλειάδα: Μια Πόλη Αγάπης

Όταν χτύπησε η πείνα και η ξηρασία την Καισάρεια, οι πλούσιοι κλείδωσαν τις αποθήκες.
Ο Βασίλειος τους πολέμησε με πύρινα κηρύγματα και δημιούργησε ένα πρότυπο κοινωνικής πρόνοιας.

Οι άσπλαχνοι πλούσιοι είναι «αγριότεροι των θηρίων», γιατί τα θηρία σέβονται τα όμοιά τους.

Πόλεμος στην Ανισότητα

«Όπου γαρ χρήματα,
εκεί έχθρας υπόθεσις
και μυρίων πολέμων».

Για τον Χρυσόστομο, οι λέξεις «δικό μου» και «δικό σου» είναι η ρίζα του κακού. Το δράμα της φτωχολογιάς τον συγκλόνιζε.

3.000

Φτωχοί που σιτίζονταν καθημερινά
από την Εκκλησία της Αντιόχειας.

Η Ποίηση ως Ηγεσία

Ο Θεολόγος

Πρόεδρος της Β΄ Οικουμενικής Συνόδου (381) στην Κωνσταντινούπολη. Παραιτήθηκε για να μη γίνει αφορμή διχασμού.

Ο Ποιητής

Κληροδότησε 407 ποιήματα (17.000 στίχοι), γραμμένα κυρίως προς το τέλος της ζωής του.

Ο Ειρηνοποιός

Χάρη στη ρητορική του δεινότητα, ένωσε τους χριστιανούς της Ναζιανζού που είχαν θεολογικές διαφορές.

✦ Η Σύγκρουση με την Εξουσία ✦

Η αλήθεια ενοχλεί. Και οι τρεις συγκρούστηκαν με το κατεστημένο.

Βασίλειος

Στάθηκε απέναντι σε αιρετικούς και αυτοκράτορες, υπερασπιζόμενος την Ορθοδοξία.

Ιωάννης

Ως Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, φώναξε: «Χρυσοχοείο είναι η Εκκλησία ή εργαστήριο αγιότητας;». Συγκρούστηκε με την αυτοκράτειρα Ευδοξία για τη ματαιοδοξία και τον πλούτο της.

Ο Ιωάννης έκοψε τα έξοδα της Αρχιεπισκοπής για να τρέφει 7.000 φτωχούς.

Η Εξορία και το Τέλος

Constantinople

Οι εχθροί του Ιωάννη
πέτυχαν την εξορία του
στην Αρμενία.

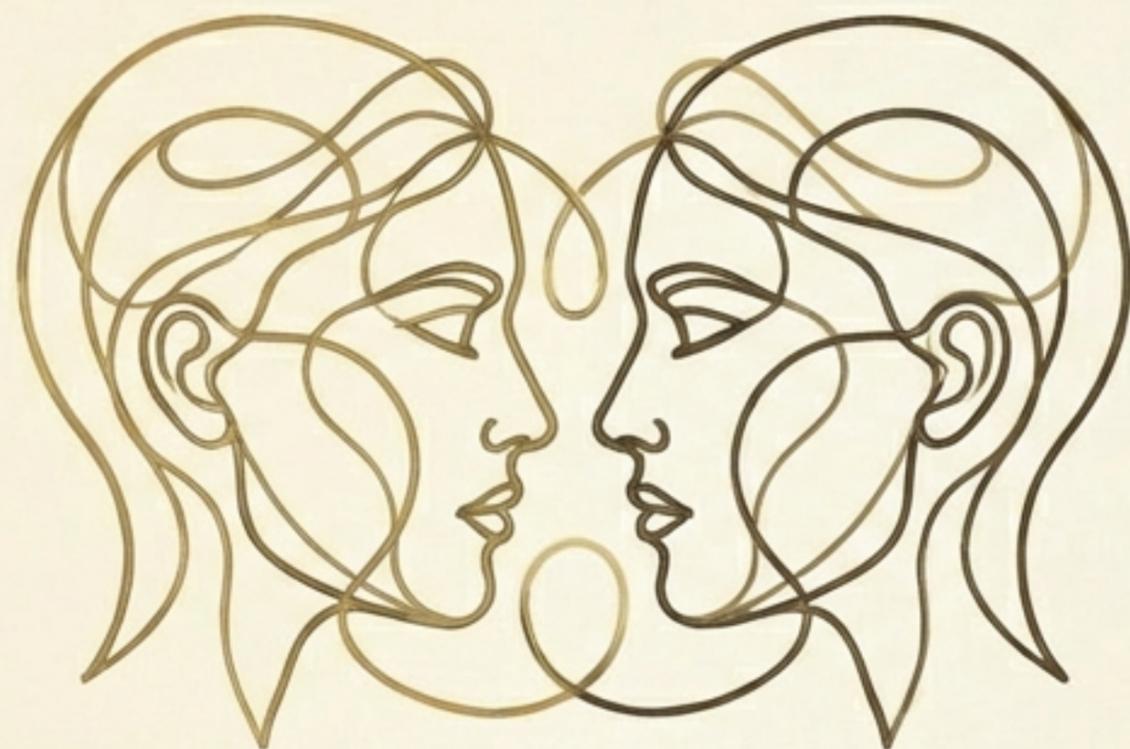
Τον ανάγκασαν σε
οδοιπορία τριών μηνών κάτω
από αφόρητο καύσωνα.

*«Δόξα τω Θεώ
πάντων ένεκεν»*

Πέθανε από εξάντληση
στις 14 Σεπτεμβρίου 407 Κόμανα
στα Κόμανα του Πόντου.

Μία Ψυχή σε Δύο Σώματα

Ο **Βασίλειος** πέθανε μόλις 49 ετών (1η Ιανουαρίου 379), εξαντλημένος από την ασκητική και δραστήρια ζωή του. Ο **Γρηγόριος** έμεινε πίσω να θρηνεί τον φίλο του.

«*Μάθετε πως ο Βασίλειος πήγε στον ουρανό, όπως επιθυμούσε, ενώ ο Γρηγόριος παραμένει στη γη κρατώντας το στόμα του φιμωμένο.*»

— Επίγραμμα Γρηγορίου για τον Βασίλειο

Η Κληρονομιά των Τριών

Βασίλειος

- Κοινωνική Πρόνοια (Βασιλειάδα)
- Μοναστικοί Κανόνες
- Θεία Λειτουργία

Γρηγόριος

- Θεολογία (Ορισμός Ορθοδοξίας)
- Ποίηση
- Ρητορική τέχνη

Ιωάννης

- Ερμηνεία Γραφών (Ομιλίες)
- Κοινωνική Ηθική
- Θεία Λειτουργία

Γιατί Έχουν Σημασία Σήμερα;

Παιδεία & Αρετή

Απέδειξαν ότι η μόρφωση χωρίς αγάπη για τον άνθρωπο είναι κενή.

Διαχείριση Πλούτου

Δίδαξαν πως ο πλούτος δεν είναι για ιδιοκτησία, αλλά για διαχείριση προς όφελος των αδυνάτων.

Κοινωνική Δικαιοσύνη

Οραματίστηκαν μια κοινωνία αδερφικής κοινοκτημοσύνης και αλληλεγγύης.

«Παιδεία χωρίς Αρετή είναι πανουργία»

Η γιορτή των Τριών Ιεραρχών είναι γιορτή των Γραμμάτων,
αλλά η ζωή τους ήταν μια γιορτή της Αγάπης.

Sources

- **Α. Καριώτογλου – Γ. Ροδίτης, Εκκλησία, μια νέα κοινωνία σε πορεία.**
- **Σ. Παπαδόπουλος, Γρηγόριος ο Θεολόγος. Σπουδή του βίου και του έργου του.**
- **ΥΠΕΠΘ/ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ, Με τον Χριστό στον αγώνα.**